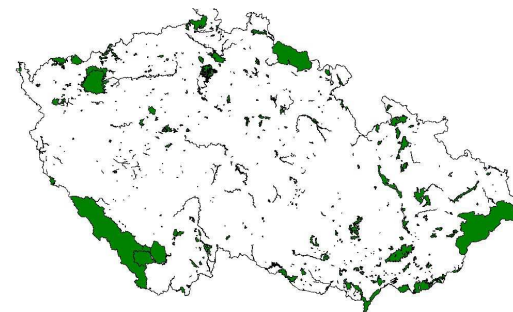
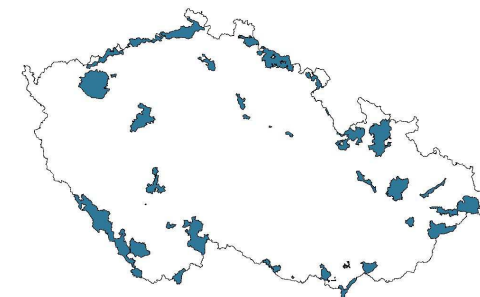
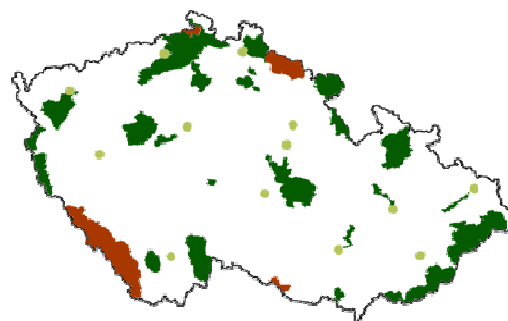


# Ochrana přírody

(semestrální přednáška)

Legislativa k ochraně přírody

Dipl.-Biol. Jiří Schlaghamerský, Ph.D.  
Ústav botaniky a zoologie PŘF MU



## **Mezinárodní úmluvy**

### **Úmluva o mokřadech majících mezinárodní význam především jako biotopy vodního ptactva (Ramsarská úmluva)**

(Convention on Wetlands of International Importance especially as Waterfowl Habitat)

Podepsána v rámci UNESCO v Ramsaru (Írán) dne 2. 2. **1971**; platí od r. **1975**.

ČSFR podepsala v r. **1990** (platná od 2. 7. 1990 viz Sbírka zákonů č. 396/1990).

### **Úmluva o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin (Washingtonská úmluva, CITES)**

(Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, Washigtoner Artenschutzabkommen)

Podepsána v rámci UNEP ve Washingtonu (U.S.A.) dne 3. 3. **1973**. V témže roce vstoupila v platnost. ČSFR ji podepsala v r. **1992** (platná od 28. 5. 1992 viz Sbírka zákonů č. 572/1992 Sb.).

### **Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví**

(Convention concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage)

Podepsána v rámci UNESCO v Paříži (Francie) dne 16. 11. **1972**, v platnost vstoupila dne 17. 12. **1975**. ČSFR přistoupila dne 15. 11. **1990** a závaznou se pro ni stala dnem 15. 2. **1991**.

## **Mezinárodní úmluvy (pokračování)**

### **Úmluva o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů (Bonnská úmluva)**

(Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals)

Sjednána v rámci UNEP dne 23. 6. **1979** v Bonnu. ČR se stala jejím účastníkem k 1. 5. **1994**.

### **Úmluva o ochraně evropské fauny a flóry a přírodních stanovišť (Bernská úmluva)**

(Convention on the conservation of European wildlife and natural habitats)

Podepsána v rámci Rady Evropy, v platnosti od 1. 9. **1982**. ČR přistoupila 8. 10. **1997** a v platnost pro ni vstoupila dnem 1. 6. **1998**.

### **Úmluva o biologické rozmanitosti (Úmluva o biodiverzitě)**

(Convention on Biological Diversity)

Vystavena k podpisu v rámci UNEP na Konferenci OSN o životním prostředí a rozvoji v Rio de Janeiru v červnu **1992**. ČR úmluvu podepsala v červnu **1993**, v platnost pro ni vstoupila dnem 3. 3. **1994**.

### **Dohoda o ochraně netopýrů v Evropě**

(Agreement on the Conservation of Bats in Europe)

Uzavřena dne 4. 12. **1991** v Londýně, platná od ledna 1994. ČR k ní přistoupila 20. 10. 1993, v platnost pro ni vstoupila dnem 26. 3. **1994**.

UNESCO: Man and the Biosphere, (Člověk a biosféra), program č. 8

MAB

Biosférické rezervace v ČR:

Krkonoše

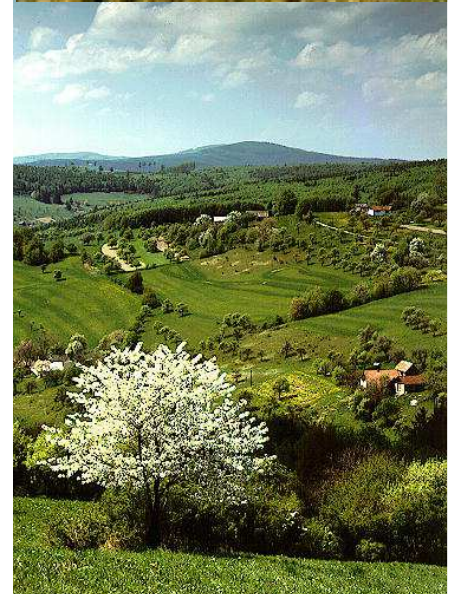
Bílé Karpaty

Dolní Morava

Třeboňsko

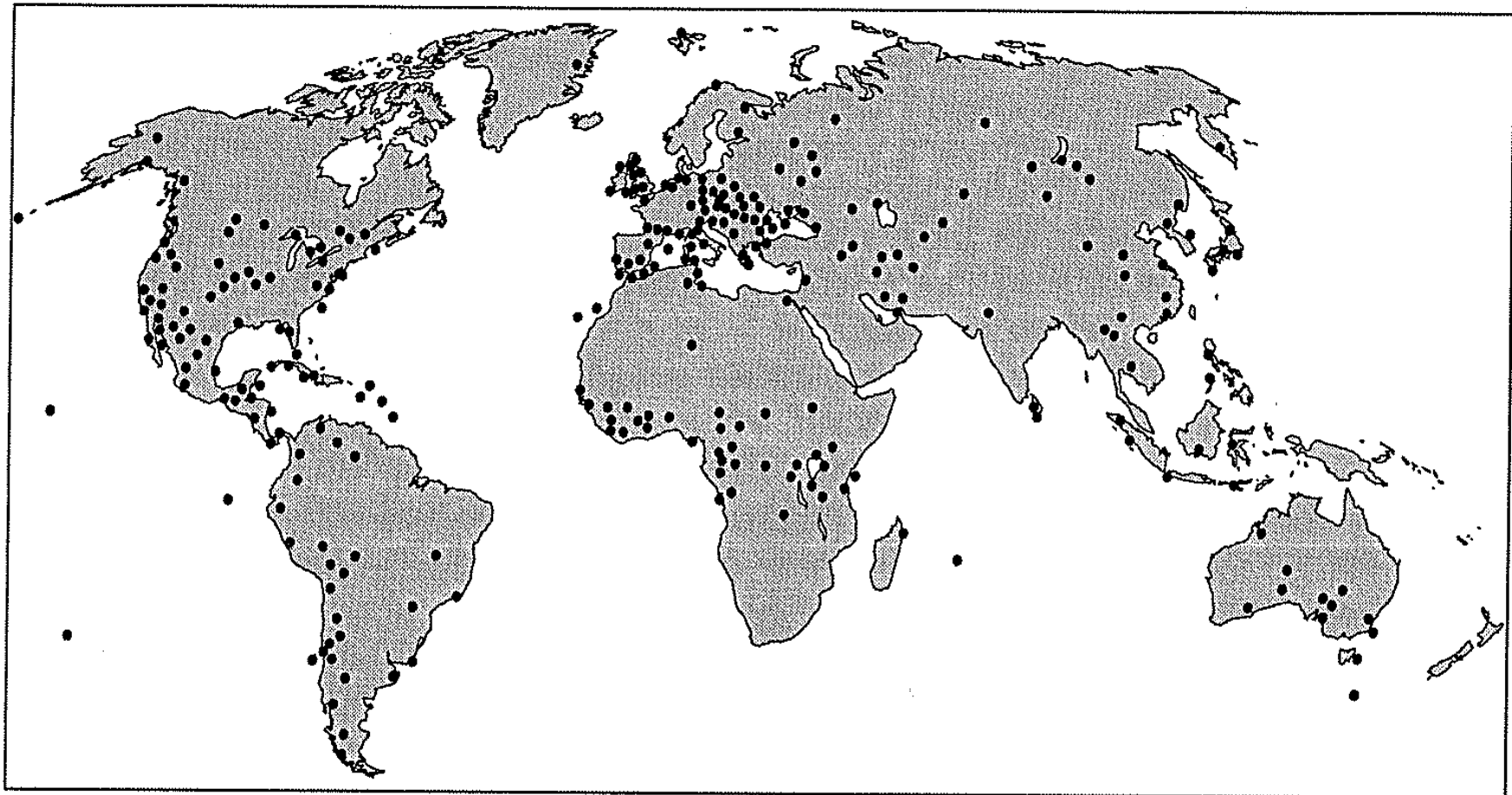
Šumava

Křivoklátsko



**Pozor: u biosférických rezervací se nejedná se o kategorii zvláště chráněných území dle právního řádu České republiky, který biosférické rezervace prakticky nezná!**

**Obr. 4.5** Lokalizace registrovaných biosférických rezervací (tečky). Nedostatek rezervací je zřejmý v takových biologicky významných oblastech, jako jsou Nová Guinea, indický subkontinent, jižní Afrika a Amazonie. (UNESCO, 1996)



## Právo Evropských společenství (Evropské unie)

Evropská rada (European Council):

- Směrnice Rady č. 79/409/EHS z 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků  
Nahrazena novou směrnicí (stejného jména) č. 2009/147/ES z 30. listopadu 2009
- Směrnice Rady č. 92/43/EHS z 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin

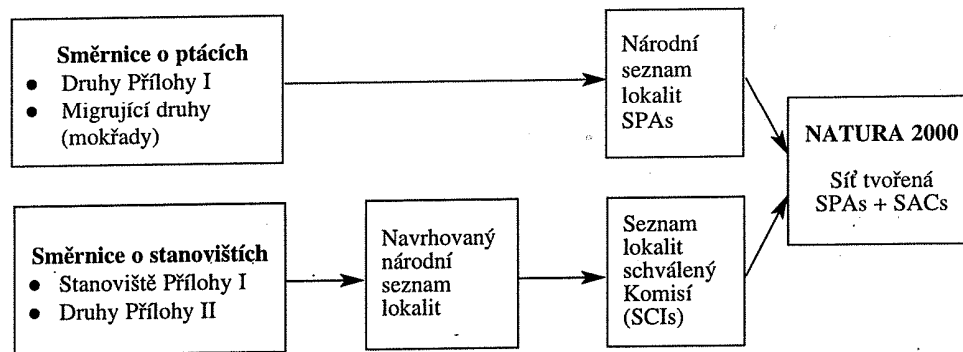


(zkratkám EHS – Evropské hospodářské společenství a ES – Evropské společenství odpovídají v angl. verzi EEC – European Economic Community a EC – European Community)

## Soustava chráněných území NATURA 2000



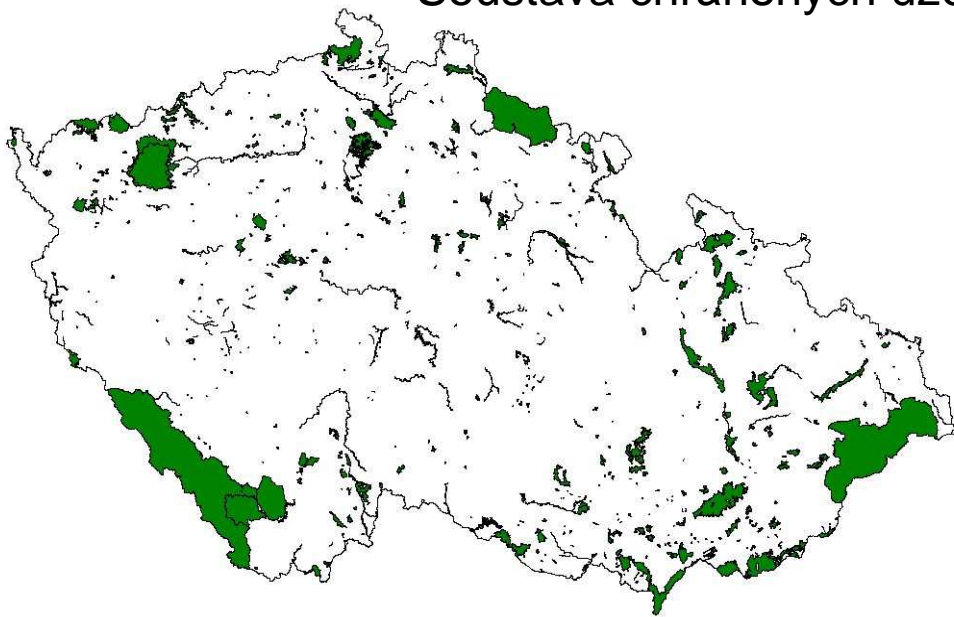
Postup při vytváření sítě NATURA 2000



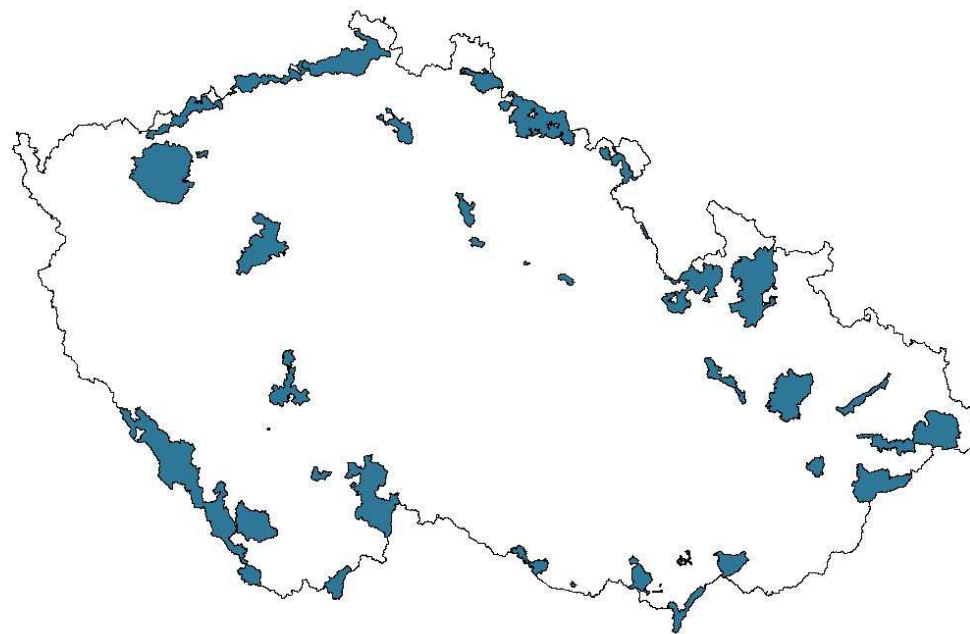
SPA – special protected area (Ptačí oblast)  
SCI – site of community importance (Evropsky významná lokalita)  
SAC – special area of conservation (Evropsky významná lokalita)

**Rada Evropy (Council of Europe): SMARAGD (angl. EMERALD)**

Soustava chráněných území NATURA 2000 v ČR



Evropsky významné lokality



Ptačí oblasti

## Legislativa ČR v ochraně přírody a krajiny

### Zákony (parlament ČR)

**114 / 1992 Sb. – Zákon o ochraně přírody a krajiny (poslední novela: 349/2009)**

**16 / 1997 Sb. – Zákon o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a dalších opatření k ochraně těchto druhů a o změně a doplnění zákona České národní rady č. 114 / 1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů**  
- *většina ustanovení pozbyla platnost!*

**161 / 1999 Sb. – Zákon, kterým se vyhlašuje Národní park České Švýcarsko, a mění se zákon č. 114 / 1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů**

**115 / 2000 Sb. – Zákon o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy**

**162 / 2003 Sb. – Zákon o podmínkách provozování zoologických zahrad a o změně některých zákonů (zákon o zoologických zahradách)**

**100 / 2004 Sb. – Zákon o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatření k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy)**



## Legislativa ČR v ochraně přírody a krajiny

### Vyhlášky (Ministerstva – zde Min. životního prostředí)

**395 / 1992 Sb.** – Vyhláška MŽP, kterou se **provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114 / 1992 Sb.**, o ochraně přírody a krajiny

**360 / 2000 Sb.** – Vyhláška MŽP **o stanovení způsobu výpočtu výše náhrady škody** způsobené vybranými zvláště chráněnými živočichy na vymezených domestikovaných zvířatech, psech sloužících k jejich hlídání, rybách, včelstvech, včelařském zařízení, nesklizených polních plodinách a na lesních porostech

**227 / 2004 Sb.** – Vyhláška MŽP, kterou se **provádějí některá ustanovení zákona č. 100 / 2004 Sb.**, o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů

**468 / 2004 Sb.** – Vyhláška MŽP **o autorizovaných osobách** podle zákona o ochraně přírody a krajiny

**667 / 2004 Sb.** – Vyhláška, kterou se stanoví **obsah a rozsah dokumentace jeskyní**

Dále: řada vyhlášek zvláště chráněných území (maloplošných a CHKO)  
**nařízení** (vláda ČR – vymezení ptačích oblastí ...)

## Legislativa ČR v ochraně přírody a krajiny

114 / 1992 Sb. – Zákon o ochraně přírody a krajiny (poslední novela: 349/2009 Sb.)

### II. Obecná ochrana

- ochrana územních systémů ekologické stability (ÚSES)
- ochrana významných krajinných prvků
- obecná ochrana genofondu (rostlin, živočichů)
- ochrana volně žijících ptáků (uvedená zvlášť ve vazbě na směrnici EU)
- ochrana dřevin
- ochrana neživé přírody (jeskyně, paleontologické nálezy)
- ochrana krajinného rázu, přírodní park
- přechodně chráněné plochy

## **Územní systém ekologické stability krajiny**

je vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu.

Rozlišuje se místní, regionální a nadregionální systém ekologické stability.

Vymezení systému ekologické stability, zajišťujícího uchování a reprodukci přírodního bohatství, příznivé působení na okolní méně stabilní části krajiny a vytvoření základů pro mnohostranné využívání krajiny stanoví a jeho hodnocení provádějí orgány územního plánování a ochrany přírody ve spolupráci s orgány vodohospodářskými, ochrany zemědělského půdního fondu a státní správy lesního hospodářství.

Ochrana systému ekologické stability je povinností všech vlastníků a uživatelů pozemků tvořících jeho základ; jeho vytváření je veřejným zájmem, na kterém se podílejí vlastníci pozemků, obce i stát.

## **Významný krajinný prvek**

jako ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability.

Významnými krajinnými prvky jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy.

Dále jsou jimi jiné části krajiny, které zaregistruje podle § 6 orgán ochrany přírody jako významný krajinný prvek, zejména mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy.

Mohou jimi být i cenné plochy porostů sídelních útvarů včetně historických zahrad a parků. Zvláště chráněná část přírody je z této definice vyňata.

Významné krajinné prvky jsou chráněny před poškozováním a ničením.

Využívají se pouze tak, aby nebyla narušena jejich obnova a nedošlo k ohrožení nebo oslabení jejich stabilizační funkce.

## **Významný krajinný prvek (pokračování)**

K zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, si musí ten, kdo takové zásahy zamýšlí, opatřit závazné stanovisko orgánu ochrany přírody.

Mezi takové zásahy patří zejména umístování staveb, pozemkové úpravy, změny kultur pozemků, odvodňování pozemků, úpravy vodních toků a nádrží a těžba nerostů.

Registraci významných krajinných prvků provádí orgán ochrany přírody. Účastníkem řízení je vlastník dotčeného pozemku. Rozhodnutí o registraci se oznamuje rovněž nájemci dotčeného pozemku, územně příslušnému stavebnímu úřadu a obci.

## **Ochrana krajinného rázu a přírodní park**

**Krajinný ráz**, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umisťování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině.

K umisťování a povolování staveb, jakož i jiným činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz, je nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody. Podrobnosti ochrany krajinného rázu může stanovit ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem.

**K ochraně krajinného rázu** s významnými soustředěnými a estetickými a přírodními hodnotami, který není zvláště chráněn podle části třetí tohoto zákona, může orgán ochrany přírody zřídit obecně závazným právním předpisem **přírodní park** a stanovit omezení takového využití území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení stavu tohoto území.

## **Přechodně chráněné plochy**

Území s dočasným nebo nepředvídaným výskytem významných rostlinných nebo živočišných druhů, nerostů nebo paleontologických nálezů může orgán ochrany přírody svým rozhodnutím vyhlásit za přechodně chráněnou plochu.

Přechodně chráněnou plochu lze vyhlásit též z jiných vážných důvodů, zejména vědeckých, studijních či informačních.

Přechodně chráněná plocha se vyhlašuje na předem stanovenou dobu, případně na opakované období, například dobu hnízdění.

V rozhodnutí o jejím vyhlášení se omezí takové využití území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení vývoje předmětu ochrany.

Vznikne-li vlastníku či nájemci pozemku v důsledku ochranných podmínek přechodně chráněné plochy újma nikoliv nepatrná, přísluší mu na jeho žádost finanční náhrada od orgánu ochrany přírody, který přechodně chráněnou plochu vyhlásil. Orgán ochrany přírody při rozhodování o výši finanční náhrady může požadovat doložení žádosti doklady či údaji o výnosu pozemku.

## **Obecná ochrana rostlin a živočichů**

Všechny druhy rostlin a živočichů jsou chráněny před zničením, poškozováním, sběrem či odchytem, který vede nebo by mohl vést k ohrožení těchto druhů na bytí nebo k jejich degeneraci, k narušení rozmnožovacích schopností druhů, zániku populace druhů nebo zničení ekosystému, jehož jsou součástí. Při porušení těchto podmínek ochrany je orgán ochrany přírody oprávněn zakázat nebo omezit rušivou činnost.

Ochrana se nevztahuje na zásahy při hubení rostlin a živočichů upravené zvláštními předpisy. Ohrožené nebo vzácné druhy živočichů a rostlin jsou zvláště chráněny podle § 48 až 50.

Fyzické a právnické osoby jsou povinny při provádění zemědělských, lesnických a stavebních prací, při vodohospodářských úpravách, v dopravě a energetice postupovat tak, aby nedocházelo k nadměrnému úhynu rostlin a zraňování nebo úhynu živočichů nebo ničení jejich biotopů, kterému lze zabránit technicky i ekonomicky dostupnými prostředky. Orgán ochrany přírody uloží zajištění či použití takovýchto prostředků, neučiní-li tak povinná osoba sama.

(...)



### III. Zvláště chráněná území (ZCHÚ)

(dělení na velkoplošná a maloplošná není v zákoně užito):

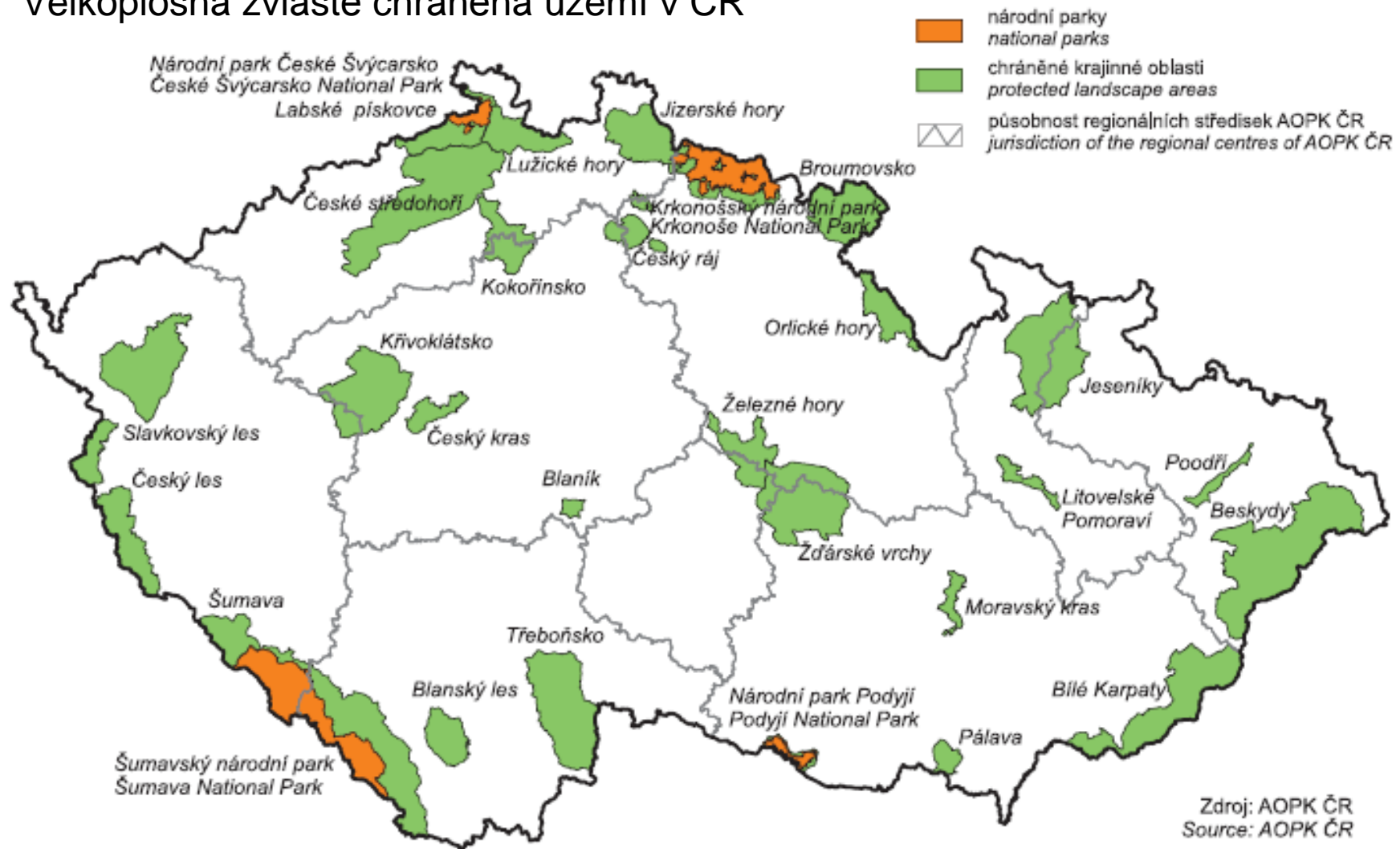
„velkoplošná“

- Národní park
- Chráněná krajinná oblast

„maloplošná“

- Národní přírodní rezervace (mimořádné přírodní hodnoty – přirozený relief, typická geologická stavba, významné a jedinečné v národním či mezinárodním měřítku)
- Přírodní rezervace (soustředěné přírodní hodnoty, regionální význam)
- Národní přírodní památka (přírodní útvar menší rozlohy – event. formován člověkem, národní či mezinárodní význam)
- Přírodní památka (přírodní útvar menší rozlohy – event. formován člověkem, regionální význam)

## Velkoplošná zvláště chráněná území v ČR



Zákonné kategorie velkoplošných chráněných území v ČR (Zákon 114/1992)

### **§ 25 Chráněné krajinné oblasti**

(1) Rozsáhlá území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení, lze vyhlásit za chráněné krajinné oblasti.

(2) Hospodářské využívání těchto území se provádí podle zón odstupňované ochrany tak, aby se udržoval a zlepšoval jejich přírodní stav a byly zachovány a vytvářeny optimální ekologické funkce těchto území. Rekreační využití je přípustné, pokud nepoškozuje přírodní hodnoty chráněných krajinných oblastí.

(3) Chráněné krajinné oblasti, jejich poslání a bližší ochranné podmínky vyhlašuje vláda republiky nařízením.

## **§ 26 Základní ochranné podmínky chráněných krajinných oblastí**

(1) Na celém území chráněných krajinných oblastí je zakázáno ...

## **§ 27 Zóny a plány péče v chráněných krajinných oblastech**

(1) K bližšímu určení způsobu ochrany přírody CHKO se vymezují zpravidla čtyři, nejméně však tři zóny odstupňované ochrany přírody; první zóna má nejpřísnější režim ochrany. Vymezení a změny jednotlivých zón ochrany přírody stanoví MŽP vyhláškou po projednání s dotčenými obcemi. Podrobnější režim zón ochrany přírody chráněných krajinných oblastí se stanoví při vyhlášení či změně bližších ochranných podmínek chráněných krajinných oblastí (...) obecně závazným právním předpisem.

(2) K usměrňování a ovlivňování lidské činnosti s ohledem na poslání chráněných krajinných oblastí a ke stanovení střednědobých a dlouhodobých úkolů ochrany přírody v těchto oblastech, zejména v péči o rostliny a živočichy orgány ochrany přírody navrhují a schvalují plány péče v CHKO, a to zpravidla na období deseti až patnácti let.

(3) Plány péče vycházejí z ochranných podmínek a z režimu zón ochrany přírody chráněných krajinných oblastí (odstavec 1), jsou výchozím podkladem pro územně plánovací dokumentaci, lesní hospodářské plány, směrný vodohospodářský plán a jiné druhy plánovací dokumentace.

## § 15 Národní parky

- 1) Rozsáhlá území, jedinečná v národním či mezinárodním měřítku, jejichž značnou část zaujímají přirozené nebo lidskou činností málo ovlivněné ekosystémy, v nichž rostliny, živočichové a neživá příroda mají mimořádný vědecký a výchovný význam, lze vyhlásit za národní parky.
- 2) Veškeré využití národních parků musí být podřízeno zachování a zlepšení přírodních poměrů a musí být v souladu s vědeckými a výchovnými cíli sledovanými jejich vyhlášením
- 3) Národní parky, jejich poslání a bližší ochranné podmínky se vyhláší zákonem.

## **Klasifikace chráněných území podle IUCN (1994)**

1. Přísné přírodní rezervace a nedotčená území
  - co nejméně narušená příroda
  - slouží výzkumu, vzdělávání, monitoringu
  
2. Národní parky
  - rozsáhlá území
  - bohaté na přírodní krásy a scenerie
  - chrání jeden či vícero ekosystémů
  - slouží výzkumu, vzdělávání, rekreaci
  - zpravidla bez komerčního využívání přírodních zdrojů
  
3. Národní památky
  - menší rezervace
  - chrání jedinečné biologické, geologické či kulturní hodnoty zvláštního významu
  
4. Řízené přírodní rezervace
  - jako (1.) ale jsou povolené zásahy k zachování populací a funkcí společenstva (např. odstraňování nepůvodních druhů, řízené požáry)
  - možné povolení řízeného hospodaření

## **Klasifikace chráněných území podle IUCN (1994)**

### 5. Chráněné krajinné oblasti a chráněná pobřeží

- nedestruktivní, tradiční využití území místním obyvatelstvem povoleno
- vhodné pro rekreaci a turistiku (ohleduplnou)

### 6. Chráněná území řízené péče o zdroje

- rozsáhlá území
- umožňují trvale udržitelnou produkci přírodních zdrojů (např. vody, pastvy, dříví, ryb a lovné zvěře) a turismus při současném zajištění biodiversity
- využívání přírodních zdrojů možné tradičními i moderními metodami



## **Plány péče o zvláště chráněná území**

- předepsány podle zákona o ochraně přírody a krajiny z roku 1992 (§ 38)
- navazují na tzv. ochrannářské plány, které se začaly připravovat po roce 1980
- vypracovávají se podle metodiky z roku 1999

Cílem opatření stanovených v plánech péče je

- zachování předmětu ochrany
- „zlepšení“ přírodního prostředí

Plány péče se zpracovávají pro

- celou plochu zvláště chráněného území (ZCHÚ)
- pro ochranné pásmo, je-li to účelné a možné

## **Plány péče o zvláště chráněná území (1)**

Doba platnosti:

- Platnost plánů péče činí obvykle 10 let, ale lze je zpracovávat jak na dobu kratší, tak i delší.
- U ZCHÚ zahrnujících lesní pozemky by se doba platnosti plánu péče měla shodovat s dobou platnosti lesního hospodářského plánu nebo lesní hospodářské osnovy.

Plány jsou nutnou podmínkou pro

- veškeré hospodářské využití ZCHÚ, které není zákonem zakázáno ani vyloučeno na základě bližších ochranných podmínek stanovených ve zřizovacím předpisu
- veškeré zásahy v ZCHÚ
- financování zásahů v ZCHÚ ze státních prostředků

## **Plány péče o zvláště chráněná území (2)**

Plány péče připravují nebo jejich zpracování objednávají různé instituce ochrany přírody, např.

- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR,
- správy chráněných krajinných oblastí (dnes součást AOPK) a národních parků
- kraje (dříve referáty životního prostředí okresních úřadů)
- odbory magistrátů statutárních měst.

Návrhy plánů péče je třeba projednat s vlastníky a nájemci pozemků; jejich souhlas stvrzený podpisem je zavazuje k tomu, aby naplánované zásahy uskutečnili nebo aspoň strpěli.

Okamžikem schválení se plány péče stávají závaznými pro orgán ochrany přírody, který je oprávněn naplánované zásahy uskutečnit, popř. jejich uskutečněním někoho jiného pověřit.

## **Plány péče o zvláště chráněná území (3)**

Plány péče mj. stanovují

- praktické zásahy ve prospěch předmětu ochrany přírody vztažené ke konkrétním částem ZCHÚ
- mezní hodnoty regulovatelných přírodních faktorů a jejich časový průběh (hladina vody apod.)
- velikost a složení rybí osádky
- omezení pro množství hnojiv, která lze použít na zemědělských pozemcích
- limity návštěvnosti
- návrh sledování účinnosti ochrannářských zásahů

## **Plány péče o zvláště chráněná území (4):**

Podle současné metodiky se člení na pět oddílů:

### **1. Základní identifikační a popisné údaje o ZCHÚ**

- kód ZCHÚ, zřizovací předpis,
- okres, katastrální území, obec, CHKO nebo NP,
- parcelní vymezení (včetně vlastníků), nedostatky parcelního vymezení,
- základní údaje o lese v ZCHÚ, výměra ZCHÚ a výměra vyhlášeného ochranného pásma.

### **2. Odborné a věcné zdůvodnění cílů a způsobů péče**

- současné předměty ochrany;
- stručná charakteristika ZCHÚ a jeho přírodních podmínek;
- historie využívání území, pozitivní a negativní účinky lidské činnosti v minulosti;
- současné škodlivé vlivy a nevhodné jevy;
- rozbor současného stavu ZCHÚ podle dílčích ploch (u lesních pozemků se rozdělení ploch řídí jednotkami prostorového rozdělení lesa);
- zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních zásahů do ZCHÚ a závěry pro další postup;
- dlouhodobý cíl péče o ZCHÚ;
- stanovení prioritních zájmů ochrany přírody v případě možného rozporu.

## **Plány péče o zvláště chráněná území (5)**

### **3. Plán zásahů a opatření**

- výčet, popis a lokalizace plánovaných zásahů (ve vztahu ke konkrétním plochám na lesních a nelesních pozemcích);
- ostatní zásahy a opatření v ZCHÚ (např. péče o populace některých druhů);
- zaměření a vyznačení ZCHÚ v terénu;
- způsoby dokumentace zásahů a vyhodnocení jejich účinnosti;
- řešení rozporů mezi jednotlivými zájmy ochrany přírody;
- návrhy na změnu kultury nebo využití pozemků;
- návrh na „přehlášení“ (tj. nové vyhlášení ZCHÚ);
- návrh na zpřístupnění nebo vzdělávací využití ZCHÚ;
- návrhy na průzkum nebo výzkum.

### **4. Realizace a kontrola**

- kdo odborně garantuje, platí a zajišťuje péči;
- dokumentace zásahů;
- předpokládané náklady na jednotlivé zásahy;
- časový rozvrh prací a kalkulace předpokládaných ročních nákladů na dobu platnosti.

### **5. Závěrečné údaje**

použité prameny; seznam zkratk; návaznost na jiné plány péče; autoři; odborné posouzení AOPK ČR; schválení institucí ochrany přírody

## **Plány péče o zvláště chráněná území (6)**

### **Přílohy**

1. Orientační mapa ZCHÚ
2. Parcelní vymezení ZCHÚ a jeho ochranného pásma – tabulky
3. Mapa parcelního vymezení ZCHÚ
4. Mapa zhodnocení současného stavu ZCHÚ
5. Protokoly o projednání plánu péče s vlastníky, nájemci a správci, orgány státní správy a obcemi

### **Pro ZCHÚ na lesních pozemcích ještě**

6. Lesnická typologická mapa
7. Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů v ZCHÚ (přehled výměr lesních typů, zastoupení dřevin ve věkových stupních, porovnání přirozené a současné skladby lesů, zastoupení věkových stupňů, zastoupení dřevin ve věkových stupních)
8. Rámcové způsoby řízení vývoje lesa podle vymezených hospodářských souborů
9. Podrobný plán opatření v lesích ZCHÚ podle porostních skupin

### **Pro ZCHÚ se zemědělskou půdou**

6. Mapa pracovních ploch v ZCHÚ
7. Výčet, popis a odůvodnění prací pro jednotlivé pracovní plochy v ZCHÚ

Zpět k členění zákona o ochraně přírody a krajiny (114/92 Sb.):

**IV. Natura 2000 (viz výše v prezentaci)**

**V. Památné stromy, zvláště chráněné druhy rostlin, živočichů a nerostů**

**(1)**

- **Památné stromy a jejich ochranná pásma, evidence**
- **Zvláště chráněné rostliny a živočichové**
- **Zvláštní ochrana nerostů**
- **Záchranné programy zvláště chráněných druhů**
- **Vývoz, prokázání původu**

**(2)**

- **Projednávání záměrů na vyhlášení**
- **Výjimky ze zákazů (...)**
- **Souhlas k některým činnostem**



## **Památné stromy a jejich ochranná pásma, evidence**

Mimořádně významné stromy, jejich skupiny a stromořadí lze vyhlásit rozhodnutím orgánu ochrany přírody za památné stromy  
... je zakázáno je poškozovat, ničit, rušit v přirozeném vývoji  
Ošetřování je prováděno se souhlasem orgánu, který ochranu vyhlásil.

Ochranné pásmo je buď vymezeno orgánem při vyhlášení, nebo platí základní ze zákona: ochranné pásmo tvoří kruh s poloměrem  $r = 10 \times$  průměr kmene v 130 cm nad zemí.

## **Zvláště chráněné rostliny a živočichové:**

Druhy rostlin a živočichů, které jsou ohrožené nebo vzácné, vědecky či kulturně velmi významné, lze vyhlásit za zvláště chráněné (§ 48 (1)).

Členění zvláště chráněných druhů:

- a) kriticky ohrožené
- b) silně ohrožené
- c) ohrožené

**Seznam: v příloze II (rostliny) a III (živočichové) k Vyhlášce č. 395 / 1992 Sb.**

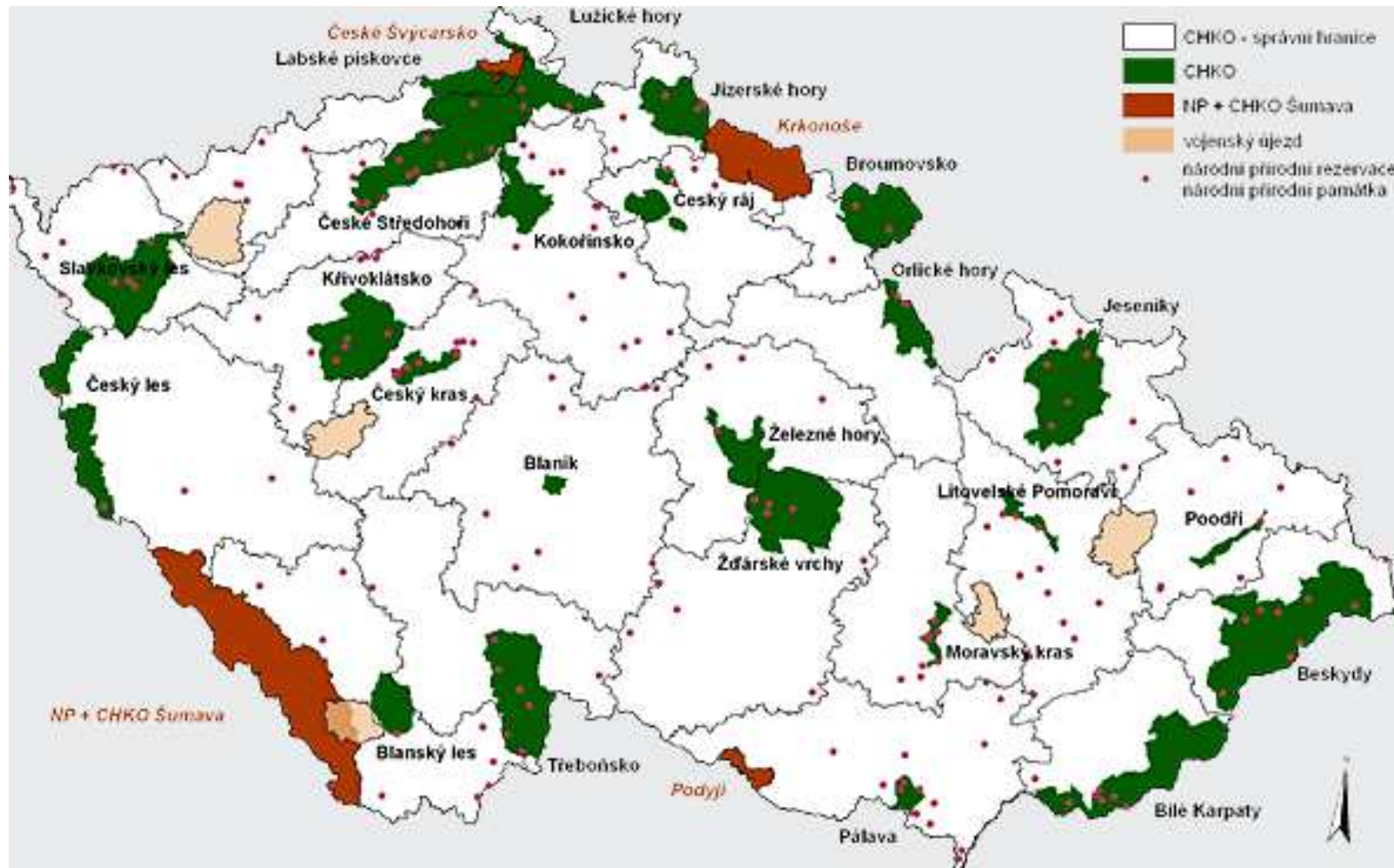
§ 75

### **Orgány ochrany přírody**

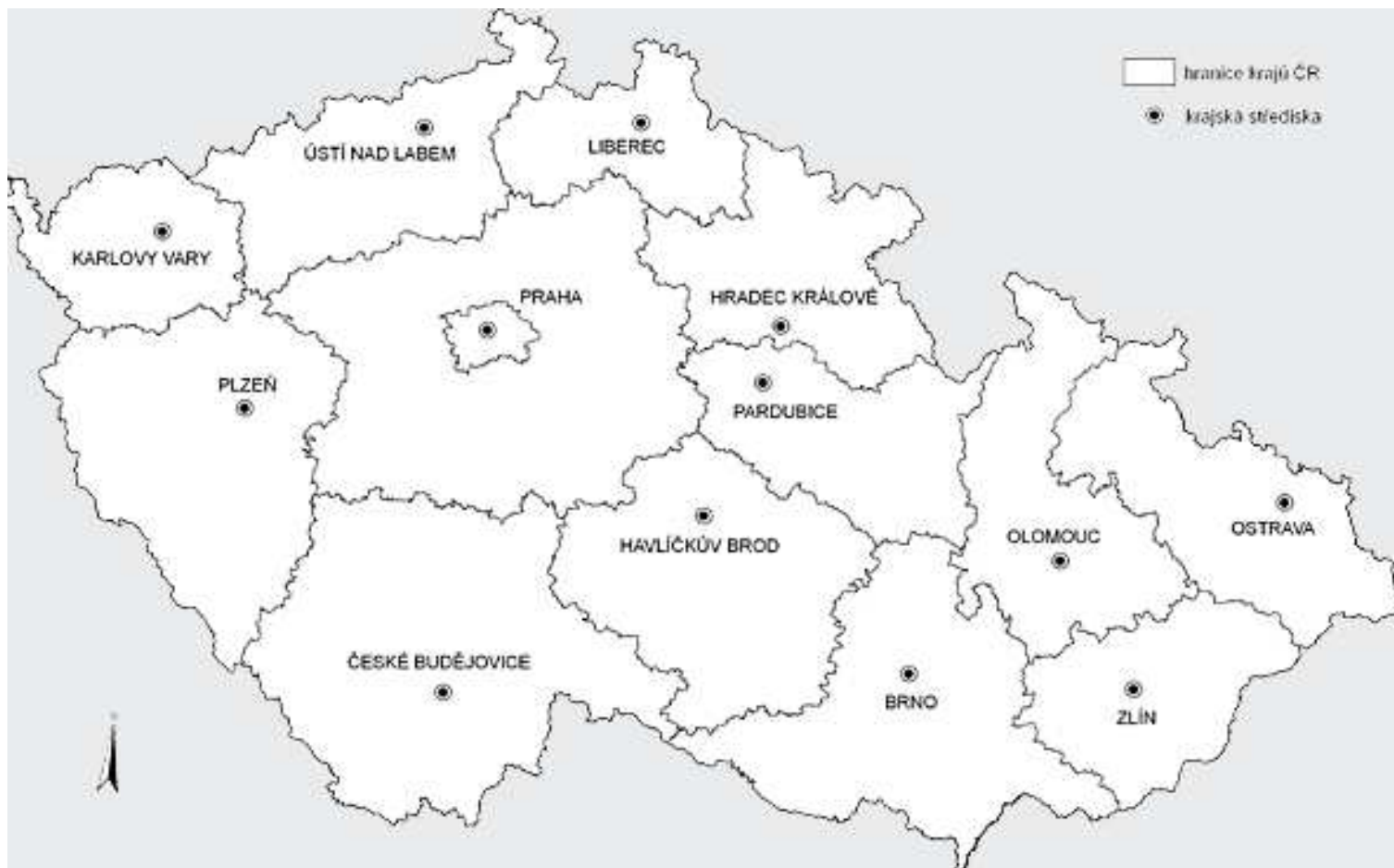
Orgány ochrany přírody jsou

- a) obecní úřady,
- b) pověřené obecní úřady,
- c) obecní úřady obcí s rozšířenou působností,
- d) krajské úřady,
- e) správy národních parků a chráněných krajinných oblastí,
- f) Česká inspekce životního prostředí,
- g) ministerstvo životního prostředí,
- h) újezdní úřady, Ministerstvo obrany.

## Zvláště chráněná území a územní působnost správ CHKO



## Krajská střediska AOPK



## **Stráž přírody**

Strážci jsou oprávněni

- a) zjišťovat totožnost osob, které porušují předpisy na ochranu přírody,
- b) ukládat a vybírat blokové pokuty za přestupky na úseku ochrany přírody,
- c) vstupovat na cizí pozemky za podmínek stanovených v § 62,
- d) zadržet ke zjištění totožnosti osobu, kterou přistihnou při porušování právních předpisů o ochraně přírody a krajiny, a odevzdat ji orgánu Policie České republiky; přistižené osoby jsou povinny uposlechnout,
- e) požadovat pomoc nebo součinnost orgánů Policie České republiky, popřípadě obecní policie, pokud nemohou splnění svých povinností zajistit vlastními silami a prostředky.

V případě bezprostředního ohrožení zájmů chráněných podle části druhé, třetí a čtvrté tohoto zákona je strážce přírody oprávněn k pozastavení rušivé činnosti. O svém opatření bezodkladně vyrozumí územně příslušný orgán ochrany přírody. Opatření potvrdí, změní nebo zruší orgán ochrany přírody nejpozději do 15 dnů od jeho vydání.

Podrobnosti o organizaci, úkolech a předpokladech pro výkon stráže přírody stanoví ministerstvo životního prostředí vyhláškou. Ministerstvo životního prostředí stanoví v této vyhlášce též vzor služebního odznaku se státním znakem a průkazu stráže přírody.